

Cenâb-ı Hâkk; rüzgârları, insanlara, hayvanlara ve bitkilere büyük faydalar sağlayacak biçimde idare edip çalıştırmaktadır. Rüzgar, canlıdan bir an kesilecek olsa, ölümüne sebebiyet verecek olan nefesin maddesidir. Hatta bu hususta denilmiştir ki: “En fazla ihtiyaç duyulan nimet, en fazla miktarda yaratılıp en kolay bulunacak durumda kılınmıştır.” İnsanın, havaya olan ihtiyacı, ihtiyaçların en büyüğü olduğu, hatta bir an ondan kesilse, bu onun ölümüne sebebiyet verdiği halde, insanın havayı elde edişi, diğer bütün şeyleri bulmasından daha kolaydır. Havadan sonra su gelir. Çünkü suya olan ihtiyaç da, havaya olan ihtiyacın biraz altında, yine şiddetli bir ihtiyaç olduğu halde, suyu elde etmek de kolaydır. Fakat havanın aksine, suyu bir yerde tutmak gerekir. Zira suyu getirmek ve çekmek için, her zaman bu iř için âletler gerekmiştir.

Sudan sonra, yiyeceğe olan şiddetli ihtiyaç gelir. Fakat yiyeceğe olan ihtiyaç, suya olan ihtiyaçtan daha azdır. Buna karşılık yiyeceği elde etmek, suyu elde etmekten daha zordur. Yiyecekten sonra, az bulunan bazı ilaçları ve karışımları elde etme ihtiyacı gelir. Bu şeyler gerçekten az miktardadırlar. Bu ilaçlardan sonra, yine son derece az ve nâdir bulunan yakut ve benzeri kıymetli taşlar gibi muhtelif madenlere olan ihtiyaç gelir. Böylece, en fazla ihtiyaç duyulan şeyi bulmanın en kolay; en az ihtiyaç duyulan şeyi bulmanın ise en zor şey olduğu hususu ortaya çıkar. Bu ise, ancak Allâh (c.c.)’dan kullarına bir rahmettir. Allâh (c.c.)’un rahmetine olan ihtiyaç, insanların en muhtaç oldukları şey olunca, onu bulmanın her şeyden daha kolay olmasını Cenâb-ı Hâkk’tan niyâz ederiz.

* (Fahruddîn Er-Râzî, *Tefsîr-i Kebîr Mefâtîhu'l-Ėayb*, c.4, s.173-174)*